

Boek : *Normale kinderen, ze bestaan nog*

Auteur : Wendy Peerlings & Sam Geuens
ISBN: 978 94 014 0566 9
Uitgeverij: [Lannoo campus](#)

Bespreker : Leen Smekens (medewerker Eureka onderwijs, ervaring leerstoornissen)
Datum : augustus 2013

. In een notendop

Het boek wil terecht de discussie op gang zetten betreffende het hoge aantal kinderen met een 'etiket' of 'label' binnen ons onderwijs. Deze evolutie wordt geschetst binnen de huidige maatschappij. Er wordt benadrukt dat het niet noodzakelijk een 'stoornis' genoemd moet worden als iemand afwijkt van het gemiddelde. Het is best ok als je een beetje meer moeite hebt met lezen, spelling, rekenen, motorische activiteiten, ...

Er worden zeer veel voorbeelden gegeven en het boek is zeer makkelijk leesbaar, zowel voor leerkrachten en hulpverleners als voor ouders of andere geïnteresseerden.

Over dit boek geeft Wendy Peerlings ook voordrachten over heel Vlaanderen. Ook hierin wordt benadrukt dat een beetje anders zijn mag, en niet altijd een label moet krijgen.

- 👍 *informatief boek, makkelijk leesbaar*
- 👍 *gericht op kinderen met een diagnose van een stoornis die vandaag de dag veel voorkomt: dyslexie, ASS, dyspraxie, ...*
- 👍 *kernwoorden: diagnose, stoornis, problemen, opvoeden, maatschappij, leerproces*
- 👍 *voor wie interesse heeft in deze polemiek: schooldirecties, zorgcoördinatoren, psychologen, leerkrachten, ouders; maar ook mensen die beleidsmatig hiermee bezig zijn (RIZIV, mutualiteiten, ...)*

. Over de auteurs...

Wendy Peerlings is als psychomotorisch therapeute, leerkracht basisonderwijs, zorgcoördinator, auteur en spreker een veelgevraagd deskundige op het vlak van het ervaringsgericht aanpakken van leer- en ontwikkelingsproblemen bij kinderen.

Sam Geuens werkt als kinder- en jeugdpsycholoog in het onafhankelijk multidisciplinair centrum Explore (Expertisecentrum Psychomotorisch en Leerondersteunend Onderzoek en Remediëring). Daarnaast begeleidt hij kinderen en jongeren met een chronische ziekte in het omgaan met moeilijkheden en kwetsbaarheden in hun ontwikkeling.

Voornamelijk in de voordrachten die gegeven worden over het boek, komt Wendy Peerlings naar voor als voornaamste en meest actieve auteur.

• Zeker lezen?

+	Het is zeker een interessant boek dat doet wat het belooft: de discussie op gang brengen betreffende het overdiagnosticeren. De maatschappelijke ontwikkeling die beschreven wordt, is zeer herkenbaar.
+	Er worden terechte vragen gesteld bij de huidige koppeling tussen de juiste diagnose en toegang tot hulpverlening. Nog te vaak heb je een 'attest' nodig om recht te hebben op bepaalde maatregelen. Zowel wat betreft de juiste differentiatie binnen het gewone onderwijs, als betreffende speciale zorg als GON-begeleiding en thuisbegeleiding.
!	Op dit moment is de situatie zoals ze is: opdat de leerkracht Aardrijkskunde in het secundair geen punten zou aftrekken voor spellingsfouten, heb je een attest dyslexie nodig. Om recht te hebben op GON-begeleiding heb je (bijvoorbeeld) een attest van ASS of dyspraxie nodig. In de meeste gevallen is een vraag van ouders naar 'een attest' enkel een terechte vraag om hulp. Mijn ervaring in de praktijk is dat de meeste ouders op zoek zijn naar de juiste aanpak die ervoor zorgt dat hun kind gelukkig is, en niet noodzakelijk naar hoge punten of scores.
+	Het is niet noodzakelijk een probleem als een kind of leerling wat zwakker is in lezen, spelling, rekenen, ... Vooral in de voordracht wordt naar voor geschoven dat ook vroeger er kinderen waren met een 'rekenknobbel', die wat minder scoorden voor taal, of omgekeerd. Er hoeft niet altijd geredigeerd te worden, sommige kinderen zijn gewoon wat trager.
!	In de huidige manier van werken moet er eerst een achterstand vastgesteld worden, voor er overgegaan wordt naar specifieke maatregelen. Heel wat falen (en de bijhorende angsten en verminderd zelfvertrouwen) zou voorkomen kunnen worden als leerkrachten/ouders in staat zouden zijn (en de toelating zouden krijgen!) om, voordat er ernstige problemen zijn, een aantal kleine aanpassingen te doen.
+	Citaat uit het boek, p. 19: 'Als ik al die procenten met overlappings optel, blijven er nog amper gemiddelde kinderen over die het beleid als normaal (begaafd) beschouwt. Maar het is wel op hun maat dat ons onderwijsbeleid is geschoeid.' (Strubbe, 2011). Een terechte bemerking dat vaardigheden die (eventueel licht) afwijken van het gemiddelde als problematisch en een stoornis gezien worden.
!	Men gaat in het boek zeer sterk uit van de vooronderstelling dat een diagnose een weergave is van een 'stoornis', een deficit, een tekort. Dit is inderdaad wat we vaak zien gebeuren bij het stellen van een diagnose om van daaruit recht te hebben op bijvoorbeeld logopedische of psychomotorische begeleiding. Ook de term 'leerstoornis' is in dat kader ongelukkig gekozen. Hierbij gaat men echter voorbij aan alle sterke eigenschappen, en 'voordelen' die ook verbonden zijn aan een bepaalde (leer)stoornis. Wij zien een leerling als dyslectisch, als hij aan de ene kant problemen heeft met het werkgeheugen, zich moeilijker kan richten op geschreven informatie, moeite heeft met tijdsbepalingen, ... Aan de andere kant zijn het die leerlingen die vaak het meest creatief zijn om problemen op te lossen, en sterk visueel-ruimtelijk inzicht hebben en/of op sociaal vlak diegene zijn die een klas kunnen binden. Ook kan het heel handig zijn om iemand met ASS in de klas te hebben, als het nodig is om bepaalde taken zeer secuur en nauwkeurig uit te voeren. Voor een handig en duidelijk overzicht van sterke én zwakke kanten, do's en dont's

	bij verschillende leerstoornissen, kijk hier .
+	<p>Citaat uit het boek, p. 19: 'Als ik al die procenten met overlappings optel, blijven er nog amper gemiddelde kinderen over die het beleid als normaal (begaafd) beschouwt. Maar het is wel op hun maat dat ons onderwijsbeleid is geschoeid.' (Strubbe, 2011).</p> <p>Hier wordt mijns inziens een zeer belangrijke oorzaak weergegeven, die in de rest van het boek een beetje onderbelicht blijft. Waarom vragen leerkrachten/directies een attest voor ze overgaan tot het aanpassen van hun didactiek of het verlenen van vaak heel evidente maatregelen?</p>
!	<p>Leerkrachten leren in hun opleiding om de handleiding te volgen van de methodes die ze volgen in een bepaalde school. Deze handleiding is gebaseerd op de ontwikkeling van het gemiddelde kind. Het gemiddelde kind bestaat niet! In de praktijk merken we dat een goede leerkracht vooral gekenmerkt wordt door de mate waarin hij of zij zelfverzekerd genoeg is om voldoende af te wijken van deze handleiding.</p> <p>Waarom wordt er gesproken van het gemiddelde kind? Waarom wordt er in leerkrachtenopleidingen gesproken van doelstellingen die door een hele klas van 20 à 25 leerlingen gehaald moet worden? Terwijl het juist de kunst is om alle leerlingen op een goede manier voor te bereiden op een latere werksituatie, rekening houdend met zijn of haar sterke én zwakke kanten. Hiervoor krijgen ze te weinig handvaten. 'Norm'-ale kinderen bestaan niet, geen enkel kind is gemiddeld of gedraagt zich volledig volgens een bepaalde checklist van kenmerken. We moeten onze leerkrachten en opvoeders vooral hiervan bewust maken, zodat ze inderdaad begrip kunnen opbrengen voor elk 'anders zijn' van elke leerling, en hun handelingen ook daaraan kunnen aanpassen.</p> <p>Volgend voorbeeld en statement als overdrijving, maar bedoeld om de manier van denken te verduidelijken.</p> <p>Gehoord in een reportage van Koppen op één, met als onderwerp 'Etiketkinderen'. Een leerkracht lichamelijke opvoeding zou gezegd hebben: 'Het is heel gemakkelijk om in mijn turnles de klas in twee groepen te verdelen: de autistische kinderen in de ene ploeg, en de dyslectische in de andere ploeg'</p> <p>En wat zou daar verkeerd mee zijn? Misschien moet de terminologie veranderen, en moeten we minder spreken van een stoornis. Maar het kan toch net zinnig zijn als leerkrachten of opvoeders in staat zijn bepaalde kenmerken van kinderen als dusdanig te benoemen, en vooral daaraan ook richtlijnen voor handelen te koppelen?</p>

- *wakkert discussie rond het overdiagnosticeren aan en plaatst deze op politieke voorgrond*
- *heel herkenbaar*
- *raakt aantal juiste pijnpunten*

. Te onthouden

Enkele belangrijke bevindingen of tips uit het boek op een rijtje:

- Vaardigheden die (eventueel licht) afwijken van het gemiddelde zijn niet per definitie problematisch of een stoornis.
- Kijk verder dan het plaatje. Neem als uitgangspunt: 'Wat heeft dit kind nodig om zijn/haar leer- en ontwikkelingspotentieel zelfstandig en optimaal te kunnen benutten.'
- Voor leerkrachten/schooldirecties: Is een attest nodig voor het aanpassen van de didactiek of het verlenen van vaak heel evidente maatregelen?